

ряд з термінами активний копінг, продуктивний копінг, використовуються поняття регресивний копінг та копінг, спрямований на уникнення (Т.А. Ткачук, 2007). Щодо термінів «стратегія опановуючої поведінки» та «стиль опановуючої поведінки» в роботах зарубіжних авторів стиль характеризується як узагальнений спосіб копінга. Стратегії ж розглядаються як актуальні відповіді людини на сприйману загрозу. Копінг-стратегії виявляються в поведінці індивіда, що реагує на специфічні стресори в специфічних контекстах. В сучасній науковій літературі виділено загальні принципи, покладені в основу різних систематизацій. До них відносяться: модальність (сфера психічного, з якою співвідноситься стратегія; когнітивна сфера, емоційна або поведінкова); ступінь інтенсивності опанування (активність-пасивність); спрямованість зусиль людини (на ситуацію, на себе, на інший предмет); адаптивність-деадаптивність стратегій тощо (Є.В. Бітюцька, 2006).

ПРОФЕСІЙНА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ОФІЦЕРІВ ДСНС УКРАЇНИ З ТОЧКИ ЗОРУ ЦІННІСНИХ ОРІЕНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ

Селюкова Т.В.

*Національний університет цивільного захисту
України*

Професійна самореалізація як процес розвитку своєї особистості містить у собі кілька аспектів, одним із яких є ціннісно-смилова сфера особистості. У контексті вибору професії можна говорити про ступінь диференціації життєвого простору як про якість, що визначає, якою мірою вибір професії буде реалістичним і, отже, досяжним у майбутньому. Усвідомлення й розвиток особистістю свого власного потенціалу дозволяє ефективно втілювати свої здатності в особистому й професійному житті, відчувати задоволення від власних досягнень.

Самореалізація є невід'ємною частиною розвитку особистості людини, вона притаманна людині на різних етапах життєвого шляху, має свою специфіку і характерні відмінні особливості. Зміна принципів організації життя і діяльності людей, їх соціальних і поведінкових норм і цінностей викликає необхідність пошуку нових механізмів, шляхів і засобів їх регулювання і управління ними.

Професійна самореалізація курсантів ДСНС досягається завдяки узгодженості вну-

трішньоособистісних та соціально-професійних норм і трактується як професійне самовизначення – процес формування в людині позитивного, зацікавленого, творчого ставлення до професійної діяльності в обраній ним сфері.

Таким чином, розуміння значущості проблеми вдосконалювання навчального та робочого процесу з метою підвищення рівня компетентності фахівців ДСНСУ порушує питання про першорядну важливість виявлення й вивчення системи ціннісних і значеннєвих орієнтацій фахівців залежно від їхньої особистісної спрямованості.

Мета нашого дослідження полягала в вивченні особливостей самореалізації офіцерів ДСНСУ в залежності від різного рівня ціннісних орієнтацій. Ми використовували наступні методики: «ціннісної орієнтації» М. Рокіча та Тест самоактуалізації – САТ (Е. Шострома в адаптації Ю. Альшиної, Л. Гозмана, М. Загіки і М. Кроза).

В дослідженні приймали участь офіцери 28-ДПРЧ ДСНС України. Загальна вибірка досліджуваних складала 60 осіб. Дослідження дало нам змогу визначити осіб з різним рівнем ціннісних орієнтацій і завдяки математичним методам (критерію Пірсона) виявити кореляцію між ціннісними орієнтаціями досліджуваних та самоактуалізацією особистості.

Офіцери ДСНС мають високий рівень самоактуалізації і вона досить успішна. Це проявляється в зацікавленості у власній роботі та бажанні вдосконалювати себе та свої навички як спеціаліста високого гатунку. Також слід відмітити те, що служба в ДСНС має під собою чітку ієрархію підпорядкування. Самоповага та самоприйняття грають не аби яку роль в житті кожного із офіцерів, тому що від того, як особистість сприймає себе та відноситься до себе, залежить не тільки клімат групи, виконання службових обов'язків, але й особисте життя.

Дослідження також показало, що офіцери структури ДСНСУ мають в більшості високий рівень самореалізації, що є гарною основою для подальшого вдосконалення ними власних навичок та вдосконалення самої служби ДСНС у цілому.